

TOSAMA

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965

List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no

Leto izhaja-
nja: XII

Št. 10

oktober
1976

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Devetmesečni dosežki

Zmanjšana gospodarska aktivnost v svetovnem in našem gospodarstvu je povzročila negativne posledice tudi v naši delovni organizaciji. Na zunanjem trgu nas je prizadelo znižanje cen cigaretnih filtrov za cca 39%, kar predstavlja glede na visoko vrednost izvoza, izgubo realizacije v višini cca 36 milijonov din. Poleg tega udarca je naša proizvodnja v preteklem triletnem obdobju doživela še dve večji negativni spremembi in sicer:

sprememba plačilnega sistema, ki je zavrta prodajo v aprilu in maju, ter pričetek obratovanja nove sanitetne tovarne v Makedoniji.

Navedena gibanja v začetku leta so povzročila, da smo se nedoma znašli v resni situaciji, ko nam grozi poslovanje na robu rentabilnosti, stagnacija prodaje in rasti dohodka, ter še druge težave. Ukrepi, ki so bili po ugotovitvi tega stanja storjeni, so že izboljšali situacijo, tako da je prodaja zadnja dva meseca večja od lanske, vendar pa v celoti zaostajamo že za 26 milijonov din za lansko realizacijo, ali izvoženo relativno za 8%.

Do konca leta ne bomo mogli nadomestiti izpadlo realizacijo v celoti tako, da se nam ob povečanih stroških poslovanja, obetajo

veliko slabši rezultati kot preteklo leto.

Že zdaj pa moramo upoštevati težji plasman na domačem tržišču, v prihodnjem letu in poizkušati prodati vse proste kapacitete na tujem tržišču, kar je posredno tudi garancija za normalno obratovanje z uvoženimi surovinami.

Tudi z uspehi na področju procesa proizvodnje ne moremo biti zadovoljni, kajti planirane rezultate dosegamo komaj z indeksom 101, kar pomeni, da bistvenega napredka tu nismo dosegli. Razen spremenjenega asortimana, zmanjšanja prodaje cigaretnih filtrov ob začetku leta, je potrebno med negativnimi faktorji omeniti tudi veliko odsotnost, ki je večja kar za 3%, vse to slabo vpliva na našo produktivnost in posredno tudi na naše osebne dohodke, ki so odvisni od rasti produktivnosti in dohodka.

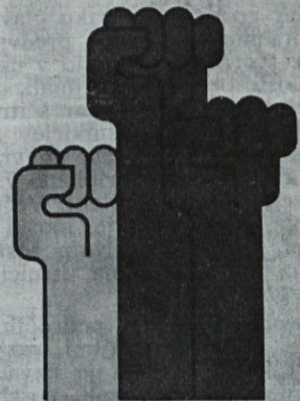
Obdobje do konca leta moramo torej maksimalno izkoristiti za čim večjo proizvodnjo in prodajo, pri tem pa nam naj bo v mislih spoznanje, da se moramo vsi angažirati, kajti le tako je mogoče doseči rezultate, ki naj nam omogočijo naš obstoj in razvoj (Vir.: EPS Prva informacija).

J. Leskovec, oec.

Stabilizacijski načrt

Na seji skupnega delavskega sveta, ki je bila 1. oktobra letos, je bil sprejet stabilizacijski načrt za leto 1976. Malo pozno, ker je bil pripravljen že sredi leta, vendar pa ne prepozno, da ne bi njegove naloge ostale še vedno aktualne in nujne za razreševanje. Roke, ki so v stabilizacijskem načrtu postavljene, bomo pač miselno podaljšali za toliko časa, kolikor se je zakasnil

sprejem tega tovarniškega dokumenta. Zagotovo pa je, da vseh nalog, ki so postavljene v načrtu, ne bomo mogli v popolnosti izvršiti do konca leta, čeprav je časovno karaktiriziran za leto 1976. Vendar pa bomo take primere smiselno prenesli v stabilizacijski načrt za leto 1977, pri katerem bomo, seveda, insistirali, da bo pripravljen in sprejet (Nadaljevanje na 2. strani)

40 LETNICA STAVK
TEKSTILNIH IN GRADBENIH
DELAVCEV SLOVENIJE
KRANJ 1976

»S ponosom se na današnji dan spominjamo velikega boja naših tekstilnih delavcev, ki so že takrat izpričali visoko zavest medsebojnega sodelovanja ...

stran 4

V mesecu juliju smo obogatili naš proizvodni program z enim novim izdelkom »VIRBEL« varstveno vato za zaščito sluha.

stran 5

RAK GLAVE IN VRATU

Dr. MARJAN BUDIHNA

Kadar govorimo o raku glave in vratu imamo v mislih predvsem zločeste tvorbe, ki zrastejo v ustih, žrelu, nosu, obnosnih votlinah, grlu in v slinavkah ter v žlezi ščitnici. Sem ne prištevamo tumorjev živčnega sistema. Rak glave in vratu zavzema v Sloveniji približno 7 do 8 % vseh rakavih obolenj. Večino ma zbole starejši ljudje, moški 2,5 krat več kot ženske. Najpogosteje se javlja rak v grlu, na ustnici in v ustni votlini.

Začetni rak v tem področju je najčešče podoben majhni razjedi ali zatrdlinici. Razjeda je navadno rahlo vneta in zato boli, posebno kadar žvečimo ali požiramo trdo ali začinjeno hrano. Majhna zatrdlina na glasilki povzroči hripavost. Te težave se lahko bolj ali manj omilijo na antibiotsko ali drugačno protivnetno zdravljenje, ki ga je predpisal zdravnik, vendar se kmalu ponovijo in se stopnjujejo z rastjo tumorja. Zato je nujno, da ponovno obiščemo zdravnika in se posvetujemo z njim. Ta bo poslal bolnika s sumljivo rajedo, ki se noče zazdraviti, k ustreznemu specialistu na odvzem materiala iz razjede za preiskavo pod mikroskopom. Šele tako lahko z gotovostjo ugotovimo rakavo obolenje. Večkrat pa razjed ali zatrdlin ne občutimo dokler niso tako velike, da začno vraščati v mišičje jezika ali žrela in s tem otežkočajo požiranje in govorjenje. Vrašcanje v živce ali v kost povzroča navadno precejšnje bolečine. Zaradi svoje velikosti lahko tumor ovira tudi dihanje ali pa povzroča bolniku občutek tujka. Pod brado ali na vratu velikokrat najdemo povečane, trde bezgavke. Mnogokrat so šele povečane bezgavke povod za to, da bolnik obišče zdravnika, ker nima nobenih drugih težav.

Vzrokov za nastanek raka ne poznamo. Rak se lahko razvije iz navidezno nespremenjene sluznice brez vidnega vzroka. Včasih njegov nastanek pospešujejo naslednje okoliščine:

1. škrbine ali slabe zobne krone, ki dražijo in ranijo sluznico jezika
2. slaba proteza, ki draži in tišči dlesen
3. pri nekaterih je najti na sluznicah belkaste, nekoliko zadebeljene lehe, ki jih strokovno imenujemo levkoplakije, bolniku ne povzročajo težav, a se z leti iz nekaterih razvije rak
4. alkoholizem in kajenje zelo verjetno pospešujeta nastanek raka v ustni votlini, žrelu in grlu.

Iz navedenega lahko povzamemo kaj moramo storiti, da preprečimo nastanek raka: skrbeti moramo za urejeno zobovje in zobne protetike, opustiti tobak in alkohol, levkoplakije pa morajo biti pod redno kontrolo zdravnika.

S pravilnim načinom zdravljenja je možno ozdraviti 70 do 90 % bolnikov z zgodnjim rakom. Operacija ali obsevanje sta v teh pri-

merih približno enako uspešna načina.

Napredovalnega raka moramo zdraviti s kombinacijo obsevanja in operacije. Zdravljenje je treba skrbno načrtovati za vsakega bolnika posebej. Načrt za celotno zdravljenje napravita radioterapevt in kirurg skupno, potem ko sta s pregledom bolnika i njegovih rentgenskih slik ugotovila razsežnost obolenja in ko poznata mikroskopsko diagnozo tumorja.

Mnogi bolniki zanemarjajo spremembe in občutke, ki so znaniči zgodnjega raka, ker ne vedo, da so lahko nevarne. Drugi pa ne gredo k zdravniku, ker se boje, da bi jim potrdil sum na raka. Eni in drugi bi se morali zavedati, da rakavo obolenje navadno hitro napreduje in da je vsako čakanje zelo nevarno. V današnji dobi je mogoče raka ozdraviti, zlasti še, če pričnemo z zdravljenjem pravočasno.

STABILIZACIJSKI NAČRT 1976

jet preje kot je bil letošnji.

S postavljanjem stabilizacijskih načrtov smo začeli v letu 1975 v okviru splošnih družbenih teženj, da se v gospodarstvu, pa tudi v negospodarskih dejavnostih načrtno pristopi k čimbolj racionalnemu upravljanju z družbenimi sredstvi, k odkrivanju notranjih rezerv. Stabilizacija je latinska beseda in pomeni utrditev, uravnovešenje. Gre torej za to, da se utrjuje poslovna, gospodarna miselnost delovnih ljudi in išče novo, ugodnejšo ravnovesje med stroški in dohodki v prid večjih poslovnih uspehov.

Premakniti ustaljene poslovne navade ni lahko in dosti zadev je že tako zafiksiranih, da jih je potrebno najprej organizacijsko preoblikovati, šele potem se lahko lotimo njihove vsebine. Gre torej za večstopenjsko razreševanje poedinih zadev. Nekatere naloge pa se lahko razrešijo takoj.

Nadalje gre za zadeve, ki jih lahko razrešimo sami; so pa zopet druge, pri katerih smo sami zaradi predpisov in drugih omejitev nemočni. V takih primerih pač iščemo kompenzacijo — poravnavo problema v širšem okviru.

Pri vseh problemih, ki jih vključujemo v seznam nalog, katere želimo razrešiti, si izračunamo tudi predračun finančnega učinka, ki naj bi ga z razrešitvijo dosegli. Enotavno bi lahko rekli, da je neka naloga tembolj stabilizacijsko pomembna, čimveč finančnega učinka prinaša. Vendar pa je, zaradi širjenja in utrditve stabilizacijske miselnosti, miselnosti o gospodarnem ravnanju s sredstvi, ki nam jih je družba dala v upravljanje, dostikrat enako pomembna naloga, ki ima bolj vzgojni, kot pa vsebinski

pomen. Le takrat ima stabilizacijska politika svojo pravo vrednost, če se večini dopove kakšna je koristnost takega ravnanja in ko jo večina zavestno sprejme kot potrebno in nujno.

Smiselno je porazdeliti naloge tako, da zajame čim širši krog zaposlenih, vendar pa ne tako, da bi bili »vsi odgovorni za vse«. Nujno je, da je za vsako nalogo določen izvrševalec, oziroma nosilec zadolžitve, ki skrbi, da se nalogo izpolni. Kjer ni precizirana zadolžitve, je zagotovo, da se tudi naloga ne izvede.

Ni delovne skupnosti, za katero bi lahko trdili, da je organizacijsko in poslovno povsem urejena. Če pa se pristopi k razreševanju zadev in problemov, pa je koristno, da se ne trudimo s tem, da bi vključili v seznam nalog, ki se naj bi jih lotili vse, kar zapazimo, da je narobe, saj bi se potem v preobilici nalog izgubili. Bolje je, da naredimo izbor v tem smislu, da se najprej lotimo nalog, ki so rešljive najlaže, nalog, za katere je prvenstveno nujno, da se izvedejo, nalog, ki imajo večstopenjski značaj, nalog, ki najbolj »bodejo v oči«. Preostale pa prihranimo za naslednje obdobje. S takim načinom si po eni strani ustvarimo primerno zadovoljstvo, ker laže uspemo »zadeve premakniti«, po drugi strani pa je tak način tudi odraz načrtnega dela.

Kjub temu, da je bil pozno sprejet, se nekatere naloge iz tega stabilizacijskega načrta že izvajajo in že tudi prihaja do prvih rezultatov. Nad izvajanjem večine preostalih nalog, katerih se še nismo lotili, pa bo vodil skrb ekonomsko planski sektor. S tem, ko je bil stabilizacijski načrt sprejet, smo tudi prevzeli nase obveznost, da ga povsem izpolnimo. Vemo pa, da če ni kon-

(Nadaljevanje na 3. strani)

trole izvajanja, da gredo dostikrat stvari svojo pot.

Ta splošna pojasnila so bila potrebna, da bi vsi bolj dodobra spoznali oziroma obnovili izhodišča, na katerih je bil postavljen letošnji stabilizacijski načrt. Načrt je sicer v več kot 80 izvodih porazdeljen v strokovnim službam, samoupravnim organom, sindikalnim predstavnikom in komunistom — torej dokaj široko, vendar pa premalo, da ne bi kljub javni razpravi, imel da se vsaj možnost, če že ne interes, da se поблиže seznanijo s poedinimi nalogami tega načrta. S tem namenom jih tudi v nadaljevanju skrajšano posredujemo.

Naloge so porazdeljene po poslovnih področjih na one iz splošnega kadrovskega sektorja, iz nabave, proizvodnje, prodaje, nekaj je pa tudi tkim. splošnih nalog.

Iz področja **splošnih in kadrovskega zadev** so izbrane naloge sledeče:

1. Dokončno urediti vprašanja izkoriščanja delovnega časa in plačevanja nadomestil. — Gre predvsem za točno definiranje izkoriščanja in plačevanja rednega letnega dopusta, kot tudi za plačevanje nadomestil za praznike. Vemo, da si odštevamo proste sobote in zaokrožujemo na dneve, vemo tudi, da si plačujemo nadomestilo za prazniške po 8 ur, čeprav bi bili upravičeni le do 7-urnega nadomestila in si s tem tudi skrajšujemo delovni koledar za 1 dan. Posedujemo mnenje republiškega sekretariata za delo, ki pravi, da ni v nasprotju s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih, če se za dopuste in praznike jemlje 7-urni obračun, ne gledamo na to, da je uveden petdnevni delovni teden. Vendar pa mora taka določba biti sprejeta v splošni akt delovne organizacije. Naloga je torej v tem, da se ustrezno spremeni naš akt o delitvi OD.

2. Dosledno upoštevati zakonsko določilo o možnostih prenosa letnega dopusta v naslednje leto. Vemo, da zakon dovoljuje prenašanje dopusta v naslednje leto le v primeru, da se ga začne izkoriščati že v preteklem letu. Zakon se je nedosledno izvajal v posameznih sektorjih, v večini pa je praksa, da se dopust prenaša še daleč v mesec naslednjega leta — čeprav se ga že obračuna v delovnih listih za december. Gre predvsem za vpeljavo sistematičnega reda.

3. Vztrajati na zakonskem določilu, da traja en del dopusta najmanj 12 dni brez presledka. Osnovni namen dopusta je rekreiranje — manjši dopust dolg 18 delovnih dni, je zagotovo premalo za rekreiranje, ki traja pri nas organizirano le en teden. Naše počitniške kapacitete sicer ne dovoljujejo, da bi podaljšali dopust našim zaposlenim, toda treba jim je organizirano omogočiti (oziroma jih »prisiliti«) preko

operativnega planiranja dopustov, da si dopust podaljšajo, nikakor pa ne, da je določanje dolžine dopusta prepuščeno praviloma vsakemu posamezniku.

4. Za vsa ključna delovna mesta, za katere je predvidena izpraznitev, je treba pravi čas razmisliti o načinu in možnostih nadomestitve. Gre predvsem za to, da ob upokojitvi ali drugi obliki izpraznitve nekega delovnega mesta ne nastane personalna oziroma strokovna praznina, ki bi škodovala kontinuiteti in kvaliteti dela.

5. Uvesti evidenco nad knjižno literaturo in omogočiti možnost izmenjave literature. Vemo, da prihaja dosti literature v tovarno, ki pa se porazgubi po posameznih delovnih mestih in se niti ne ve, kaj je v tovarni na razpolago. Od boljših prostorskih pogojev bomo v ta namen ustanovili knjižnico, zdaj pa bo le evidenca.

6. Racionalna poraba pisarniškega materiala. S konstituiranjem po TOZD pa tudi sicer se z razvijanjem samoupravljanja povečuje predvsem poraba papirja. Obveščanje in sistem javne razprave terjajo obilico gradiva. Stroške bi zmanjšali predvsem s kopiranjem gradiva na obe strani, pa tudi s čimbolj koristno izrabo odpadnega papirja.

7. Izboljšati sistem obveščanja. Vemo, da slabo izkoriščamo ozvočenje, vemo, da nam neposredno osebno informativno sredstvo pomeni le interno glasilo, ki izide enkrat mesečno. Mnogo poslovnih dogodkov gre mimo zaposlenih in prav zato tudi ostaja še vedno zid med neposrednimi proizvajalci in strokovnimi službami. Sistematično pogostno obveščanje bi koristno prispevalo k podiranju tega zidu.

8. Načelno je naštetih še več nalog iz splošnega kadrovskega področja. Naj naštejemo le dve: politika premeščanja kadrov, ki so dalj časa v zadnji kategoriji, podaljševanje časa malice preko zakonsko dovoljenega roka.

Nabavno področje

1. Zagotoviti pravočasnost in optimalizacijo naročil in zalog. Gre za primere, da zmanjka kakšnega od repromaterialov, kar moti redno proizvodnjo. Običajna rešitev je, da se tedaj proizvodnja preusmeri prekomerno na drugi izdelke, kar ustvarja nesorazmerno založenost in neoptimalno pripravljenost prodaje. Ob pravočasno pripravljenih materialnih bilancah — letnih in operativnih — bo nabava imela izhodne podatke za pravočasno nabavo. To bo mogoče na najboljši način doseči ob vključitvi takega programa na računalnik.

2. Skrbeti za ekonomičnost nabave in skladiščenja. Ker so materialni stroški v naši kalkulacijski strukturi najvišji, je zmanjšanje tovrstnih stroškov najpomembnejše.

3. Vezava obratnih sredstev, vezanih v zaloga materiala, mora biti vsaj na planskem nivoju. Z vsakomesečnimi primerjavami dejanskega in planiranega nivoja bomo skrbeli za izpolnjevanje te naloge.

4. Razčistiti vprašanje nekurantnih zalog.

5. Sistematično organizirati oskrbo z naročenimi materialom iz posameznih oddelkov. Izdelati je treba spisek nujnosti nabave in vsakodnevno obveščati naročnika o uspehih nabave ter obvestilo označiti na spisku — prav tako tudi realizacijo naročila.

Proizvodno področje

1. Organizaciji dela v proizvodnji posvetiti pospešeno celovito in stalno skrb, dokler se ne razrešijo vsi glavni organizacijski problemi. Gre predvsem za nadaljevanje akcije za uvedbo sistema work factor v našo proizvodnjo, na katero se že dalj časa pripravljamo.

2. Urediti bolj natančno evidenco nad porabo osnovnega in pomožnega izdelavnega materiala. Vemo, da so materialni stroški najvišji v strukturi cene, zato je še toliko bolj važna zanesljivost vseh podatkov v predračunih in obračunih, saj so potem zanesljivi tudi vsi izsledki, analize, študije in osnove za različne potrebe. Vemo pa tudi, da je organizacija prejema materiala v poedine oddelke, pa tudi izstopa iz poedinih oddelkov površna, brez prave dokumentacije in kontrole. Akcija za poboljšanje tega stanja je bila zastavljena že lani, s tem stabilizacijskim načrtom pa je ponovno oživela ter bo tudi dokončana.

3. Izvesti točen popis vgrajenih strojnih in elektro elementov po posameznih proizvodnih oddelkih. Takšen popis bi koristil izoblikovanju optimalnih zalog za strojne elemente in s tem tudi zmanjšani vezavi obratnih sredstev.

4. Izdelati strojno kartoteko. Večanje strojne opremljenosti po vseh proizvodnih oddelkih terja tudi popolnejšo evidenco nad njihovim stanjem in o strokovnih posegih zaradi organiziranega vzdrževanja.

5. Cuvati materiale v proizvodnji, zmanjšati odpadke in minimalno stopnjo. Organizirala se bo stalna skrb nad nivojem odpadkov in težnja za njihovim zmanjšanjem.

6. Ves odpadni material iz proizvodnje sortirati in odlagati na določena mesta ter pripraviti za nadaljno porabo in prodajo. V veliki meri je to področje gospodarjenja pri nas že urejeno, vendar pa se da še izboljšati.

7. Doseči vsaj planske cilje v obsegu proizvodnje. V težjem poslovnem letu 1976 ne moremo biti preambiciozni. Zadovoljiti se moramo vsaj s planskim nivojem proizvodnje. Prvi podatki kažejo, da smo s

(Nadaljevanje na 4. strani)

STABILIZACIJSKI NAČRT 1976

septembrom že dosegli planirano proizvodnjo.

8. Preko kontrole izpolnjevanja planov paziti na uresničevanje planskih obvez. — Letos je ekonomsko planski sektor vendarle uspel uvesti kontrolo izpolnjevanja planov s katero sprti opozarja kako se po edini postavljeni cilji izpolnjujejo. S tem smo uspeli dati planiranju tudi večjo praktično vrednost.

9. Prilagoditi proizvodnjo čim bolj na izdelke, ki imajo visoko stopnjo pokritja in so pomembni tudi po obsegu pokritja. Predolgo smo merili poslovne rezultate le po prodajni ceni, namesto po neto uspehu, ki ga ta prodaja prinaša. Ekonomsko planski sektor je že izdal letos Analizo donosnosti izdelkov, s katero je uspešno preusmeril poslovna razmišljanja v proučevanje

izdelkov glede njihove dohodkovne pomembnosti v našem asortimanu. Proizvodnja kot tudi prodaja še nista dosledno usmerjeni v takšen asortiman zaradi več objektivnih vzrokov, išče pa se pota, da se izdelkom z nižjo stopnjo pokritja leto zviša.

Prodajno področje

1. Preusmeriti prodajo na bolj donosne izdelke. Za to nalogo lahko povzamemo komentar iz prejšnje točke.

2. Paziti na nivo dejanskih prodajnih popustov. Prekomerna konkurenca sili tudi v dvigovanje prodajnih pogojev. Ker sleherni odstotek povišanja — globalno gledano — pomeni okoli 560 tisoč din je potrebno držati pogoje na planiranem nivoju.

Pred štiridesetimi leti

V mesecu avgustu smo praznovali 40. obletnico velike stavke tekstilnih delavcev, ki so jo med 20. avgustom in 23. septembrom 1936 organizirali tekstilni in gradbeni delavci širom naše ožje domovine pod vodstvom KP in njenih simpaticerjev. Proslave obletnice v Kranju so se udeležili v izredno skopem številu tudi poedini člani naše delovne organizacije, ki so ob velikem številu ostalih obiskovalcev poslušali slavnostni govor tov. Franceta Popita, ki je med ostalim dejal:

»S ponosom se na današnji dan spominjamo velikega boja naših tekstilnih delavcev, ki so že takrat izpričali visoko zavest medsebojnega sodelovanja in javno pokazali in izražali globok prezir do svojih delodajalcev, ki jim niso omogočili, da bi si s svojim mukotrpnim delom prislužili osnovne pogoje za normalno življenje.«

V nadaljevanju se je tov. Popit ozrl na sam obseg stavke in nadaljeval: »V tem času leta 1936 je delalo v tekstilni industriji približno 14.000 delavcev od katerih se jih je 2/3 (9.000 — 9.500) aktivno udeleževalo v stavki, ostali pa so jim solidarno pomagali v njihovem naporu. Konkretno niso izvedli stavke tekstilni delavci v Celju, Laškem, Litiji, Kočevju, Novem mestu, Jaršah in Grosupljem, toda tudi tu so izvedli protestna zborovanja in zbirali finančna sredstva za tiste tekstilne sodelavce, ki so sodelovali v stavki in so v tem času ostali brez vsakršnih finančnih sredstev.«

Ob zaključku svojega govora, se je tov. Popit ozrl tudi na izraze vseslovenske in jugoslovanske solidarnosti, ki so se je udeležili vsi, da so pomagali sočloveku v takšnih elementarnih nesrečah, ki jih povzročajo potresi in poplave širom naše Jugoslavije.

V nadaljevanju je slavnostni govornik povzel: »Narod, ki ga vežejo tako trdne in človekoljubne vezi bo lahko premagal in prebrodil vse težave, ki mu stojijo na poti, do ustvaritve vsakega njenega cilja, ki služi v korist narodu samemu kot tudi celotni družbi, katere namen je doseči stanje enakopravnosti in medsebojnega sodelovanja, se pravi doseči in ustvariti tiste smotre celotne skupnosti, ki so jo nakazali najvišji predstavniki vseh neangažiranih držav v Colombu letos. Pod idejnim vodstvom KP Jugoslavije in maršala Tita bomo te cilje tudi dosegli,« je zaključil tov. France Popit. Rozman Štefan, ing.

Skupne naloge

1. Stimulativno nagrajevanje preurediti v smislu večje in popolnejše soodvisnosti osebnih dohodkov od doseženega dohodka. Vemo, da se dohodek ustvarja edinole s prodajo. Mi pa imamo več kriterijev, s katerimi se stimuliramo zgolj iz proizvodnje. To pa je nedopustno saj npr. neprodana proizvodnja ne ustvarja dohodka. Načela oblikovanja dohodka in osebnih dohodkov, ki so veljala že do sedaj, in jih ponavlja tudi zakon o združenem delu so namreč, da se osebni dohodek oblikuje le na podlagi rezultatov dela delavcev in po njegovem prispevku, ki ga je dal k povečanju dohodka, dohodek pa se ustvari s prodajo.

2. Napraviti vrednostno analizo za vse izdelke, za katere je ugotovljeno, da so slabo donosni. Taka analiza je bila že kvalitetno narejena z grupo Marčun, Prelovšek, Podpeskar in njeni predlogi so pravkar v fazi uresničevanja.

3. Obdržati stroške na planiranem nivoju, oziroma težiti k njihovega zmanjšanju. To je skrb vseh

vodij poedinih stroškovnih mest in se s kontrolo izpolnjevanja plana stroškov že permanentno izvaja.

4. Paziti je treba na izpolnjevanje vseh planskih ciljev, postavljenih v gospodarskem načrtu 1976. Kontrolo teh ciljev prevzame EPS.

To so torej naloge, ki so zajete v letošnjem stabilizacijskem načrtu. Niso zajele vseh problemov, vendar pa, če bomo že te rešili, bo opravljeno pomembno delo in odprta široka pot za reševanje še preostalih težav. Rečem lahko, da manjka v tem stabilizacijskem načrtu le ena naloga, zadolžitev, ki bi se tikala vsakogar — da bi namreč sleherni ob koncu dela kritično vprašal samega sebe — ali sem bil danes dovolj koristen s svojim delom skupnosti, sodelavcem in sebi — ali ne bi bil lahko tudi boljši. In če ugotovi, da bi lahko bil boljši, naj vsakdo tudi poskusi, da bo vnaprej tudi v resnici bolj delaven. To pa je dolžnost, ki so jih kos le delavci z visoko delovno in socialistično zavestjo. Prepričajmo sebe in druge da tako zavest imamo!

Toni Laznik, dipl. oec.

Lepa beseda nikomur ne preseda

Le koliko solza, grenkob si povzročamo! Zakaj? Ljudje smo pač in vsak, da prav vsak, je duša zase. Beseda... nekdo jo lahko vzame za šalo, drugemu grenko kane v srce. Kaj bi tega ne vedela, saj tudi jaz spadam med tiste druge!

Ena sama beseda lahko povzroči tako žalost, da se še dolgo za tem kesaš in sprašuješ, kako ti je le mogla uiti. Beseda ni konj, pravijo ljudje! Pa je! Divji, neukročeni konj je, ki dirja povsod, kamor lahko in kjer ne bi smel. Kaj je hujšega kot videti kako umira veselje kot bi ga zalival bučeči hudournik? Vidiš, kako izginja nasmešek z lic, žareče oči postajajo motne in potem vse večje in večje, dokler na lice ne zdrsne grenka solza. Ljudje smo lahko tudi neusmiljeni. Vem, to ni lepo, a prav vsak, tudi jaz lahko priznam, da je bil enkrat zadovoljen, zadoščen, ko je videl bol, ki jo je povzročil. Ljudje ne umiramo samo od lakote in orožja, lju-

dje umiramo za nekaj velikega, čemur pravimo ponos; če je ta ranjen, zelo težko ozdravimo. Življenje brez ponosa je življenje praznine in ponižanja.

Še zdaleč ne vem koliko jih je, ki jim je življenje uničila nespametna beseda, pa čeprav morda resnična. Vsak je že okusil bol, ki jo človeku prizadene človek. Velikokrat? Tega ne vem. Lepo je, če lahko vsako besedo vzameš kot šalo. Velikega problema in tisočerih grenkih minut te reši. Ti si srečen, a ne vem, če znaš delati srečo. Če sam nikdar ne okusiš grenkobe zle besede, kako bi le vedel kaj lahko pomeni človeku lepa beseda. Sprejmeš besedo in se smeješ ob vsaki; daješ besede, ne izbiraš jih in se kar naprej smejiš ker misliš, da so pač vsi enaki kot ti. Nehote postaneš egoist v svojem veselju. Morda imam jaz srečo, našla sem čudovito orožje, ki nikdar ne odpove. Vse poslušam z nasmehom, med ljudmi sem, a ne kažem bolečine, ki

mi jo zadajajo. Besede vsrkam kot goba vodo in potem v meni vrejo... vrejo. Vsa duša me boli; toda smejim se, res... bedasto smejim. Ob trenutkih, ko sem sama, izbruhnem vse iz mene, vsa grenkoba kdo ve kolikih dni. Tedaj se ne smejim. Zakaj bi se le? Sama sem in nihče se ne more smejeti mojim morda nesmiselnim bolečinam. Rekla sem, da takrat plane vse iz mene. Lagala sem. Ostane nekaj... nekaj takega kot majhna ost, potopljena globoko med spomini. Zgubi se med odsevi tisočerih trenutkov in krivic, a nikdar ne izgine.

Vem, kaj pomeni lepa beseda. Kot čudodelna zel je, zaceli kar ne morejo zaceliti vsa zdravila moderne medicine. Nikdar ne bodo iznašli boljšega zdravila za ranjeno dušo. Lepa, prijazna beseda nam lajša vse dni. Ko bi hodili drug mimo drugega kot voščene lutke brez izraza, ne bi poznali bolečine, a tudi ne bi vedeli, kako blagodejna je lahko beseda.

Z lepo besedo človek celi rane, ki jih je zadel drugim z nepremišljeno besedo. Kakšni smo ljudje! Povzročamo si rane in jih celimo. Res je, sadisti smo, ki uživamo ob maščevanju, a tudi ob največji radosti.

Dragica Gregorčič

Naši novi izdelki

V mesecu juliju smo obogatili naš proizvodni program z enim novim izdelkom »VIRBEL« varstveno vato za zaščito sluha. Kakor za

vsak novi izdelek, so tudi za ta potekale oziroma trajale priprave 6 mesecev, da je bil izdelek pripravljen za trg. Varstvena vata VIR-

BEL je namenjena zmanjšanju vpliva ropota na delovnih mestih, ki so stalno izpostavljena ropotu. Večji del te vate se uporablja v tekstilni industriji — Tkalnicah, zato je izdelek našim tkalkam dobro poznan, saj so že poprej uporabljale to vato le, da je bila uvožena. Trg je naš novi izdelek zelo dobro sprejel, kar spada med osebna varstvena sredstva, uvoz je pa ukinjen. Vata VIRBEL je pakirana po 3 gr v škatlicah in namenjena tedenski uporabi.

PV

Sindikatu TOSAME se najlepše zahvaljujem za omogočeno okrevanje v zdravilišču Dobrna.

Zelim, da še naprej omogočite okrevanje vsem potrebnim članom kolektiva.

Malči Lenček

Najlepše se zahvaljujem osnovni organizaciji Zveze borcev TOSAMA, ki mi je omogočila prijeten odih v Novigradu.

Vse borce in druge člane kolektiva lepo pozdravljam in želim veliko delovnih uspehov.

Banko Francka

Osnovni organizaciji sindikata TOSAME se najlepše zahvaljujem za obisk in darilo.

Ani Kralj

Inovacijska dejavnost

Zastoj na področju inventivno — inovacijske dejavnosti v našem gospodarstvu se zelo pogosto omenja. Pri tem se navadno misli na maloštevilne patente in izume kot dokaz tega zastoja. Mora pa se predvsem reči, da nismo uspeli vgraditi v naš samoupravni sistem takih stimulacijskih in organizacijskih elementov, ki bi omogočali delovanje inovacijske dejavnosti. Takoj na začetku moram poudariti, da patenti in izumi niso edina oblika ustvarjalnosti: glavno področje dela predstavlja množično sodelovanje kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, tehničnih strokovnjakov in raziskovalcev pri reševanju proizvodnih problemov, izboljševanju tehnoloških procesov ter formiranju novih tehničnih rešitev. Izumi in patenti so le ena najvišjih uradno priznanih oblik dejavnosti, ki so sorazmerno maloštevilni. Smatra se, da je razmerje 50 — 100 tehničnih izboljšav in racionalizatorskih predlogov na en izum, povsem normalno. Obratno pa lahko ugotovimo, da ima v pravilno organiziranem množičnem inventivnem delu vse pogoje za sodelovanje kar 20 % zaposlenih. To dokazujejo uradni podatki iz mnogih držav, bodisi socialističnih ali kapitalističnih (NDR, SSSR, Poljska, ZDA, ZRN), kjer je ta dejavnost že več let dobro organizirana.

V zadnjih letih je bilo izvedeno mnogo akcij z namenom, da bi škodljivi zastoj na tem področju prekinili in inventivno-inovacijsko dejavnost aktivirali. Vse te akcije niso obrodile sadov oziroma spremembe stanja zaradi več vzrokov:

- akcija, da avtorjem ne bi dajali nagrade, ampak le javna priznanja, ni naletela na odziv v proizvodnji;
- tudi tipične izboljšave so se šttele kot delovne dolžnosti;
- za primere ko bi morale biti izplačana višja nagrada, so to nagrado omejili;
- uprava podjetja ni ukrenila vse potrebno, zato so predlogi ostali v predalih;
- pogosto je nastal spor glede priznanja inovacije nasploh kot tudi glede višine oškodnine.

Inventivna dejavnost res zahteva tudi finančna sredstva, ki pa se zelo hitro obračajo. Izkušnje kažejo, da en vloženi milijon prinaša 6 milijonov inovacijskih dohodkov na leto, kar pomeni zelo intenzivno obračanje kapitala, ki ga pri drugih vlaganjih ni mogoče dosegati.

Tudi merila za stimulacijo avtorjev so zelo ugodna. Če avtorjem zagotovimo 6 % od izkazanega do-

bička kot nagrado, ti zneski že zagotavljajo njihovo angažiranje. Torej ostaja podjetju 94 %. Podobne delitve na drugih področjih pač ni mogoče pričakovati in je torej tudi stimulacija avtorjev s strani podjetja več kot upravičena.

Če pogledamo naše podjetje, ugotovimo, da je bilo od leta 1969, ko se je v TOSAMI ta dejavnost pričela, komisija za inovacije prijavljeno 34 tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. Trinajstim prijaviteljem je bilo izplačano 73.500,— din, prihranjenih pa je bilo 1.073.000,— din (107.300.000,— Sdin). Enajst predlogov je bil iz različnih

prihranili na vsaki izmeni na posameznem stroju po eno delavko; skupaj 6. Ekonomsko planski sektor je ugotovil 270.000,— letne gospodarske koristi. Na osnovi veljavnega pravilnika o izumih in izboljšavah in posebnega diagrama je komisija določila avtorici nagrado 5700,— din.

Poudariti moram, da smo kljub sorazmerno majhni inventivni dejavnosti v preteklih sedmih letih na območju domžalske občine na tem področju naredili največ. To pa nas ne sme uspavati. Zagotoviti moramo ustrezne propagandne akcije in seznaniti samoupraviteljalce

Pobiranje gotovih izdelkov s pomočjo korita za katerega je dala idejo Poldka Kveder

razlogov zavrženih, za 4 se dela ekonomski izračun, dva je komisija dobila pred kratkim, za štiri pa je zaprosila strokovne službe za mnenja o predlaganih izboljšavah.

Zadnji predlog, ki ga je komisija ugodno rešila je bil predlog tov. Poldke Kveder, ki je pri pakiranju VIR vložkov predlagala uporabo primerne korita.

To je bilo izvedeno in s tem smo

s to problematiko. Delati bi morali po načelih 19. čl. sindikalne liste z dne 9. 3. 1974, ki pravi: Temeljne in druge organizacije združenega dela morajo organizirano pospeševati inventivno dejavnost svojih delavcev kot osnovo stalnega družbenega in lastnega tehnološkega in poslovnega napredka ter varnosti pri delu.

Miha Kerč

Iskreno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnice za poklonjeno darilo ob mojem odhodu v pokoj. Prav tako se zahvaljujem upravi podjetja za poklonjeno knjižno darilo in celotnemu kolektivu želim veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Vida Kerč

PREKLIC

Podpisana Stojc Darinka preključujem svoje izjave o tovarišu Marjanu Hafnerju in se mu zahvaljujem, da odstopa od tožbe.

ODLIKOVALA JIH JE OBČINSKA SKUPŠČINA

Skupščina občine Domžale je podelila občanom in delovnim ljudem priznanja, med katerimi so bili tudi naši sodelavci.

Franc BELCJAN
Branko PIRC
Feliks VODLAN
Zofka PAVLIČ
Nada KLOPČIČ

Čeprav nam imena niso neznana, saj so že vsi vrsto let v Tosami, vam jih vseeno predstavljamo s fotografijo in nekaj besedami.

Belcjan Franc

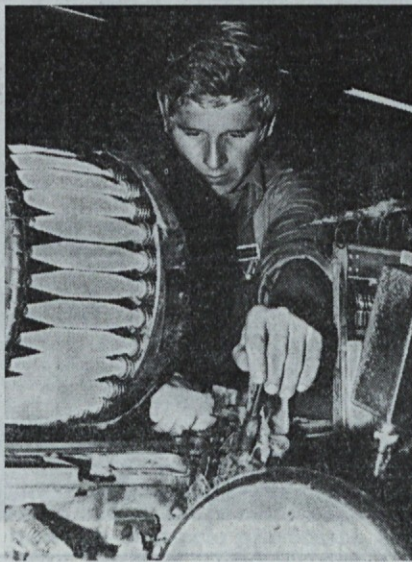
Že dolgo let je zvest Tosami, pa tudi izučil se je poklica v naših delavnicah. Kot vodja izmene dela v mehanični delavnici. Delo opravlja vestno, disciplinirano, a to še ni vse.

Aktiven je v samoupravnih organih in kulturno prosvetnem področju. Poje, zelo rad... Večino svojega prostega časa posveti vadbi novih in »uglašnosti« starih narodnih pesmi.

Vprašala sem ga, kako se je počutil ob podelitvi občinskega priznanja, pa mi je dejal: »Nadvse sem bil presenečen! Zaupanje bom opravičil z delom in razvijanjem samoupravnih pravic v tovarni!«

Branko Pirc

Je zaposlen kot pomočnik vodje izmene v oddelku tkalnice širokih tkavin. Takoj po končani osnovni

šoli se je zaposlil v naši tkalnici.

Rad dela s stroji, zato se na področju tkalstva venomer izpopolnjuje. Pri svojem delu je uspešen, vesten in se s sodelavci le-

po razume. Sodeluje v samoupravnih organih, sindikatu, zelo rad se postavlja (seveda v prostem času) v gol nogometne ali hokejske ekipe.

Povprašala sem ga, kako je sprejel tako visoko priznanje in priznal, kot vsi drugi: »Zelo sem bil vesel, presenečen! Občutek hvaležnosti kolektivu, ki me je predlagal da se mi dodeli priznanje! Skušal bom opravičiti s svojim delom pri razvoju naše delovne organizacije!«

Feliks Vodlan

Kot varnostni inženir skrbi za naše varno delo, a če je potrebno mora spisati tudi nezgodni list. Pa kaj si hočemo — nesreča nikoli ne počiva — pa čepav pazimo, da jih bi bilo čim manj.

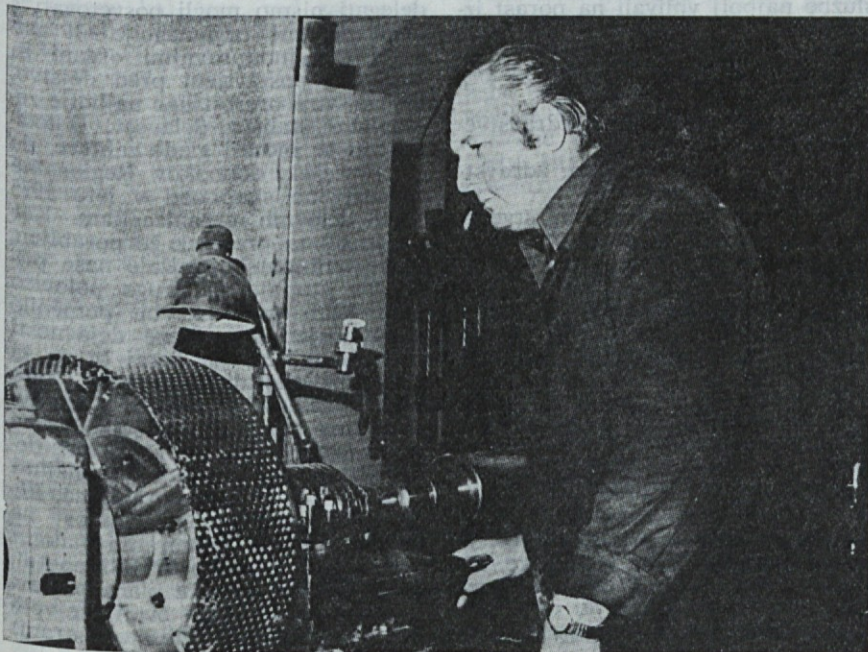

Feliks je kot mlad delavec takoj po prihodu v Tosamo prevzel vodstvo mladine. Kasneje ga je moč zaslediti v skorajda vseh samoupravnih organih, pa v uredniškem odboru »naše Tosame«, kot urednika in člana. Znane so nam njegove karikature, »Filip Filter«.

Ko sem ga pobarala o vtisih ob prejemanju priznanja je povezal nekaj misli vseh naših sodelavcev, ki so jim bila dodeljena občinska priznanja v letošnjem letu.

»Je že tako, da pohvala vsakomur bolj godi, kot graja. Tako je tudi s pohvalami, ki so bila v obliki priznanj podeljena v okviru praznovanja letošnjega domžalskega občinskega praznika. Mislim, da ni bilo na svečani podelitvi nikogar, ki priznanja ne bi bil vesel. Če pa je res, da vsaka pohvala pomeni po eni strani priznanje, ali

(Nadaljevanje na strani 8)

tudi oddolžitev, po drugi strani pa tudi obvezo, potem bomo zlasti nagajenci, predstavniki delovnih organizacij poskušali potrditi to z nadaljnjim razvijanjem samoupravnih odnosov znotraj združenega dela.»

Pavlič Zofka

Zofka, ki se je v Tosami zaposlila pred 13 leti, sedaj opravlja dela strojnika v oddelku cigaretnih filtrov.

Pri delu je vestna, sodelavkam rada priskoči na pomoč in je tudi zato priljubljena v svojem kolektivu.

Večkrat jo srečamo v tem ali onem samoupravnem organu in razumevno se odzove nalogam v sindikalni organizaciji.

Skromna je in pravi: »Zakaj je bilo ravno meni dodeljeno priznanje, saj so nekatere sodelavke bolj zaslužne.«

Paje le tako prav, bomo dejali tisti, ki jo poznamo!

Klopčič Nada

Ko je zapustila šolske klopi je oblekla belo haljo konfekcionar-

ke in od takrat je minilo že 17 let.

Kot mlada delavka se je takoj vključila v mladinsko organizacijo in nadvse je bila predana naši ženski gasilski desetini. Redne vaje in nastopi so jo izurili v dobro gasilko. Vsako nalogo, pa naj si bo v orgnini upravljanja ali družbeno-političnih organizacijah je izvrševala vestno in s čutom odgovornosti. Zaradi tega je med sodelavci cenjena.

Tudi njo je odlikovanje občinske skupščine presenetilo, posebno še, pravi »ker sem neposredna proizvajalka. Vesela sem in obljubljam, da bom zaupanje kolektiva upravičila s svojim delom in razvijanjem delavskih pravic.«

In na koncu bi zapisali: »Vsem sodelavcem ob podelitvi občinskega odlikovanja iskrene čestitke!«

Poročilo zdravstvene skupnosti

V septembru je bila seja Zbora uporabnikov skupščine zdravstvene skupnosti občine Domžale. Glavna točka dnevnega reda je bila obravnava in sklepanje o porabi sredstev za zdravstveno varstvo za leto 1975.

Iz gradiva smo lahko razbrali, da se je v letu 1975 na žiro računu Regionalne zdravstvene skupnosti steklo več denarja kot pa je bilo planirano, to pa zaradi prekoračenih družbenih dogovorov o rasti osebnih dohodkov, na podlagi katerega je bil izdelan tudi plan finansiranja zdravstvene dejavnosti. Ker pa so se v tem letu prekršili tudi drugi družbeni dogovori (npr. dogovori o cenah), je Regionalna zdravstvena skupnost kljub večjemu dotoku denarja za planirano dejavnost, leto 1975 zaključila s primanjkljajem, ki se je kril iz rezervnega sklada. Naj navedem nekaj faktor-

jev, ki so po poročilih strokovne službe najbolj vplivali na porast izdatkov:

- a) število uporabnikov zdravstvene varstva se je povečalo za 4% glede na leto 1974,
- b) povečanje osnovnega zdravstvene varstva za 3%,
- c) povečano specialistično zdravstveno varstvo za 4%
- d) povečano zdravstveno varstvo za 6,3%
- e) povečano bolnišnično zdravstveno varstvo za 5,2%
- f) število izdanih zdravil v lekarnah povečano za 9,7%. Večjo potrošnjo oziroma več izdatkov za zdravila lahko pripišemo predpisovanju dražjih in večji količini zdravil ali pa tudi večji zdravstveni prosvetljenosti ter zahtevnosti zavarovancev.

Na splošno pa so se izdatki največ povečali za zdravljenje izven območja regije, izven republike, na te pa skupnost nima neposrednega vpliva.

Na omenjeni septembrski seji

smo bili najprej seznanjeni o zgoraj navedenih izdatkih, nato pa še, da presežkov iz leta 1975 zdravstvena skupnost ne bi smela porabiti, ker niso bila planirana in zato tudi ne vključena v plan izdatkov.

Zaradi na hitro sklicane seje se delegati nismo mogli posvetovati s člani delovne organizacije ali ustrezni samoupravnimi organi in smo bili postavljeni pred dejstvo, da po svoji presoji kar najbolje zastopamo stališča delavcev. Odločiti smo se morali glede zahteve, da se presežek dohodkov Regionalne zdravstvene skupnosti v letu 1975 vrne delovnih organizacijam. Ker pa je bil ta presežek že porabljen, bi se avtomatsko znižale naše prispevne stopnje za drugo polovico leta 1976, kar pa bi pomenilo zmanjšanje zdravstvene dejavnosti za najmanj 2,5%. Torej bi na ta način prikrajšali sami sebe. Zato smo se delegati TOSAME, kakor tudi večina delegacij, odločili, da ne zahtevamo vrnitev preseženih denarnih prilivov, saj bi z nižjimi sredstvi kot so bila porabljen, Regionalna zdravstvena skupnost ne mogla izpolniti planiranih nalog.

Delegati pa smo si bili enotni, da je treba v bodoče plane postavljati realneje in upoštevati vse vplive (Nadaljevanje na 9. strani)

vajoče faktorje, ravno tako pa je treba delegate o poslovanju zdravstvene skupnosti sproti obveščati. Spraševali smo se tudi, kako je mogoče, da so že takoj po zaključnem računu za leto 1975 lahko točno

ugotovili, koliko znaša primanjkljaj Regionalne zdravstvene skupnosti, da pa so presežek dohodka za leto 1975 ugotovili šele v mesecu juniju.

K. T.

Kdo si ti, pesem moja?

Marsikdo se je že vprašal, kaj pravzaprav pomeni beseda »pesem«. Mogoče Ti, spoštovani bralec več za razlago in pomen besede »pesem«?

Vem, da veš. Vendar pesem je nekaj, kar za vsakogar pomeni nekaj drugega: nekomu razvedrilo, drugemu sredstvo za preživljanje, entuziastvu, amaterju pa pomeni pesem nekaj več. Razkriva njegovo trenutno razpoloženje, razkriva njegovo notranjost. Ne rečejo zaman, da »ne misli slabo, ki glasbo ljubi«.

Veliko je raznih poklicev, ki se jih priučiti lahko skoraj vsak, glasbeni dar ni dan vsakomur, tudi temu, ki mu je bila naklonjena narava in mu je dala lep glas, je potrebno mnogo šole in vaje, da bi drugim, ki jim to ni dano, pokazal, kaj zmore glasba, instrument ali lep glas. Koliko truda je potrebno za skromen prikaz, kaj nam glasba lahko da, pa nam bodo skušali povedati pevci našega okteta Tosama. Kot prvega sem se lotil njihovega vodje Avgusta Potočnika.

Gustelj, kot mu pravijo sodelavci, se v službi vrti okoli tkalskih strojev, doma pa, če mu poleg šole ostane kaj časa, rad zaigra na harmoniko. Žal pa, kot sam pravi, matura, ki je še pred njim, mu vzame večino časa.

»Oktet je zaživel v oktobru 1967 leta. Po službi smo se zbirali v delavskem domu na Viru, kjer smo naštudirali prve pesmi. S kakšnim zanosom in zaupanjem v uspeh smo hodili na vaje. Kmalu, že za praznik 29. november istega leta smo prvič javno nastopali v hali Domžale.

Začeli smo s sedmimi člani, že isto jesen nas je bilo osem, nastal je prvi oktet. Kot gre to povsod, brez težav ni šlo, zlasti menjava članov postavlja vse delo vedno na začetek, saj uspeh je zagotovljen le z uigranostjo in prizadevanjem cele skupine. Vaj pri takem zborčku pa ni nikdar dovolj.

V čast in kot nagrado pa si štejemo veliko razumevanje tovarniškega vodstva in vseh sodelavcev. Omogočena nam je bila strokovna pomoč. Mnogo sta nam pomagala tov. Tozon in kasneje tovariš Čare, žal pa taka šola precej stane, naš

cilj pa je z minimalnimi sredstvi doseči čimveč. Lahko pa smo ponosni na dosežene rezultate, saj smo do sedaj sodelovali na mnogih prireditvah tudi izven okvira Tosame, naše petje so posneli na radio. Žal pa vabilo prispe včasih prepozno in kljub dobri volji ni moč vsem ustrediti.

Vsakdo rad kdaj pozabavlja, pa tudi za nas rad kdo reče, da so pogrebi tisto, kar nas družijo, vendar ne smem pozabiti na poglobitvo: to je iskreno tovarništvo in prijateljstvo. Menim, da je uspeh za vsak kolektiv, ki se lahko pohvali s tako kulturno skupino, ki ji ne vlada denar.

Tako Avgust Potočnik. Šel sem na lov na preostale člane okteta. Čudil sem se, kako jim uspe zbirati se redno na pevskih vajah, saj meni jih ni uspelo pravočasno vseh najti. Različna delovna mesta in termini so velika ovira za še boljše delovanje.

Franca Belcijana, ki v nasprotju s svojo veliko postavo poje »tanek glas«, to je tenor, sem ujel, ko je na karticah odpisoval porabljen material. V oktetu je že od same ustanovitve. Čudnega nič, saj je član Tosame že 30 let.

»Teško prav povem, kaj mi oktet pomeni. Del mene je, veliko svojega prostega časa sem dal zanj, vendar bom dal še več, če mi bo zdravlje dovoljevalo. Jer mar na svetu kaj lepšega kot lepo zapeta pesem? Trideset let vsak dan me-

riti isto cesto in opravljati dobro svoje delo ni šala, ko pa zapojemo, pozabim na vse tegobe in vsakodnevne probleme, srce pa zaigra v prsih, kot bi bil star dvajset let.

Bas »grmita« v oktetu Miha in Tone Andrejka. Kaj posebno zgovoren ni noben od njiju, zato pa toliko raje zapojeta. Tone se je sukali okoli svojega »pouka« in s svojim basom brundal novo pesem, ki so jo vadili na vaji. »Kar lepo počakaj, da še tole postorim, potem se bova pa kaj pogovorila.« Pa ni bilo nič z razgovorom, lepo mi jo je pobrisal, vi dragi bralci pa si sami mislite, kaj nam Tone ni povedal.

Prvi tenor pojo Silvo Prenar, ki doma zase in za druge brenka po kitari. Član okteta še ni dolgo, saj je najmlajši tudi po starosti.

Zelo sem bil vesel vabila k sodelovanju in počaščen obenem. Rad pojem, največ pa mi pomeni iskreno prijateljstvo in sožitje, ki vlada med nami.

Poleg njega, Silva, sodelujejo v ansamblu še trije pevci, eden, to je Pavle Kepec uživa že šadove minulega dela. Čeprav ni več član naše kolektiva, pride na vajo in na nastop, pa čeprav še tako težko.

»Kot ena družina smo«, pravita Dano Juteršek in Stane Klopčič. Vsem nam je petje v krvi želja za uspehom in ugajati čim širšemu krogu pa nam dajeta moči za naprej. Želimo opravičiti zaupanje, ki ste nam ga s svojo podporo izkazali vsi sodelavci. Tosamovci smo in naša pesem velja predvsem »Tosami«.

Tako, pevci okteta Tosame. Žal nismo imeli prilike zbrati se izven tovarne, ob kozarcu vina, ko se človeku razveže jezik in odpre srce. Želel sem vam prikazati ne ljudi, temveč njihov trud in poslanstvo, pa ne vem, če mi je uspelo v celoti. Zastonj, brez plačila zabijati popoldneve. Kdo pa danes to še razume?! Vendar smo že taki, da zapojemo v veselju in žalosti. Pesem je kot lepo dekle, le da lepa pesem ostane vedno lepa, brez zahtev, dekle pa...

Konferenca OO ZSMS Tosama

25. septembra 1976 je bila v jedilnici podjetja volilna in programska konferenca osnovne organizacije ZSMS TOSAMA, katere se je udeležilo 45 mladincev in mladink. Na konferenci smo najprej pregledali delo OO ZSMS od februarja od septembra. Delo je bilo razdeljeno na kulturno in športno dejavnost. Program, katerega smo si zastavili je bil v celoti izpolnjen na športnem

področju, na kulturnem pa ne. Vendar moramo vedeti, da je bil program pripravljen za celo leto. Žato lahko delo naše mladinske organizacije ocenimo kot dobro.

V razpravi, ki je sledila poročilu, so mladinci ugotovili naslednje: — Mladinci bi morali bolj množično delovati pri delu v osnovni organizaciji.

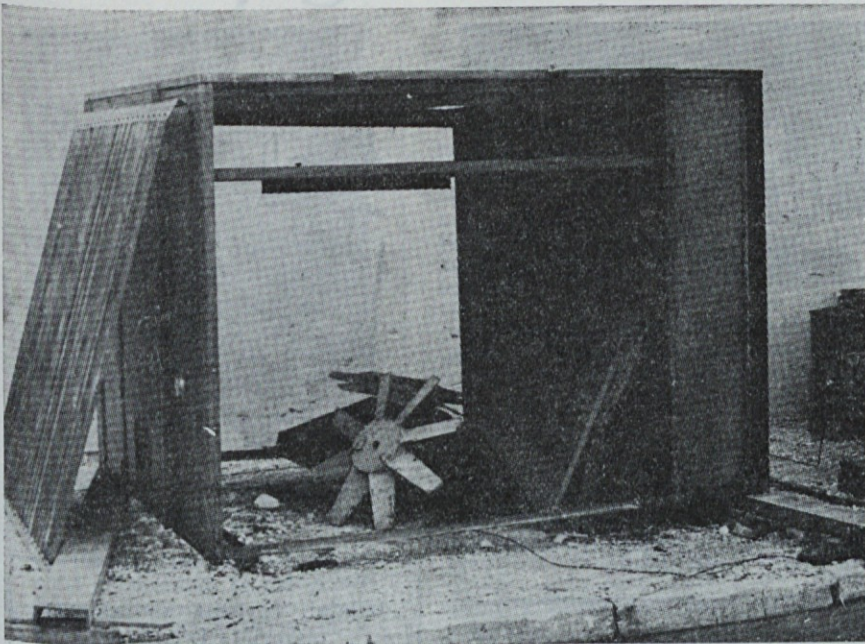
(Nadaljevanje na 10. strani)

oooooooooooooooooooooooooooo

ZAKAJ TAKO

!

oooooooooooooooooooooooooooo

ALI NE ? MORE BITI DRUGAČE

oooooooooooooooooooooooooooo

OSEBNE VESTI

TT SENOŽEČE

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO:

Od 16. 10. do 15. 11. 1976:

- Franetič Antonija, 18. 10. — merilka blaga,
- Cerkvenik Lidija, 28. 10. — snažilka,
- Može Jože, 28. 10. — kurjač,
- Tominc Majda, 28. 10. — kuharica,

Suša Dragica, 16. 11. — previjalka

votka,

Seražin Andrejina, 8. 11. — tkalka.

RODIL SE JE:

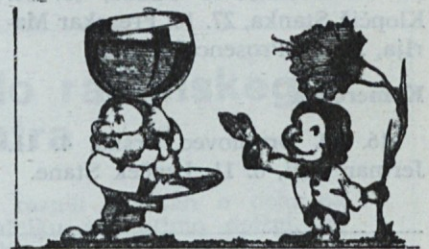

Gerželj Sonji — sin

PRIŠLA V PODJETJE:

Gerželj Neda

TOSAMA

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO OD
12. 10. DO 11. 11. 1976

Konfekcija

- 24. 10. Avbelj Kristina, 12. 10. Be-
- ravs Tončka, 19. 10. Cajhen Ivica,
- 2. 11. Drešar Pavla, 13. 10. Globoč-

nik Cveta, 25. 10. Kerč Mihaela, 4. 11. Kotnik Milena, 7. 11. Lajevec Kristina, 10. 11. Pogačar Vika, 6. 11. Florjančič Vasilija.

Mikalnica

17. 10. Pervinšek Stane, 8. 11. Gorjup Martin, 16. 10. Urankar Pavle, 1. 11. Černelč Joži, 31. 10. Fotivec Ivana, 9. 11. Fuks Martina, 13. 10. Jenko Metka, 22. 10. Kovač Urška, 28. 10. Mavsar Marija, 17. 10. Nemec Slavka, 9. 11. Pervinšek Joži, 24. 10. Urankar Ivanka, 21. 10. Vidregar Marija.

Belilnica

27. 10. Brdajs Franc, 16. 10. Kolbl Martin.

Tkalnica ovojev

20. 10. Kušar Nežka, 29. 10. Peterka Anton, 31. 10. Prelovšek Marija, 30. 10. Sobočan Ana.

Pripravljalnica

20. 10. Koderman Ivanka, 29. 10. Rojc Olga.

Avtomatska tkalnica

8. 11. Cerar Marija, 4. 11. Pirc Brane, 14. 10. Zemljarič Rezka.

Filtri

27. 10. Banko Vida, 27. 10. Cerar Fani, 29. 10. Cerar Ida, 27. 10. Guberinič Darinka, 7. 11. Hribar Mira, 18. 10. Ravnikar Ivanka, 7. 11. Zupančič Miran.

Pomožni obrati

13. 10. Klopčič Stane, 12. 10. Svetlin Stefan.

Uprava

h 26. 10. Berlec Vladka, 1. 11. Cencelj Ani, 14. 10. Demšar Rezka, 30. 10. Domitrovič Vanda, 13. 10. Klopčič Stanka, 27. 10. Presekar Marija, 26. 10. Prosenc Darinka.

Komerciala

16. 10. Drnulovec Urška, 4. 11. Jerman Joži, 6. 11. Lenček Stane.

RODILI SO SE:

Mavsar Mariji hči, Globočnik Cveti hči, Kurnik Dragici sin, Prelovšek Veri sin, Šošter Ivanki sin, Hribar Anici sin.

POROČILI STA SE:

Rojc Alojzija — HRIBAR, Perc Dani — BRÖDAR.

PRIŠLI V PODJETJE:

Ceglar Milan, Šorn Janez, Gornik Franc dipl. ing., Miculinič Dušan, Jere Miro, Hudmal Ivan in Kolbl Martina.

ODŠLI IZ PODJETJA:

Peterc Ljuba, Štante Ana, Frelih Pavla, Marovič Marija in Lebeničnik Ani — sporazumno.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 9

V uredništvo TOSAME je bilo pravočasno oddanih 16 rešitev, nagradne križanke. Pravilno je bilo rešeno 12 križank, medtem ko so 4 reševalci pri rešitvi napravili napako.

Zreb je razdelil nagrade naslednjim reševalcem:

1. nagrado Lekan Francki (obračun OD)
2. nagrado Zajc Hermine (računski center)
3. nagrado Pirc Štefki (konfekcija)

Vsem nagrajencem čestitamo, ostalim pa se zahvaljujemo za sodelovanje.

Uredništvo

Pred kritiko se ne moremo ne zaščititi, ne ubraniti; navkljub njej moramo delati in počasi bo popustila.

Goethe

Najbrž ste zavrteli napačno številko, ker jaz sploh nimam telefona.

Vidiš, da lahko tudi doma stoji popiješ svoja dva decil

Izdaja: Tovarna sanitetnega materiala Domžale.

Urejuje uredniški odbor: Vladka Berlec, Janez Drolc — KOOS sindikat, Marjan Hafner, Janja Vidregar, Francka Kerč — Blagajna, Karol Strehar, Stane Tomažič MA Tosama, Marjan Strukelj, Jurij Vulkan, Slavko Bajec, Tone Stare-fotograf.

Odgovorni urednik: Dušan Borštnar.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: »Papirkonfekcija« Kriško